

Foto's 8 en 9: Bovenaanzicht bestaand reservoir (links), en vooraanzicht bestaand reservoir (rechts). Rechts, op de voorgrond tevens nieuw gebouwde aansluiting op nieuw te bouwen, of op te renoveren bestaand waterreservoir.

De projectlocatie Michel Camp is bezocht. Bij het vorige bezoek, in februari 2011, kondigde Tahal aan dat hier een ondergrondse leiding zou worden aangelegd. Op het moment van dat bezoek bevonden zich nog veel (illegale) winkeltjes in het gebied waaronder de leiding zou komen te liggen. Inmiddels is deze leiding gelegd. Tahal gaf aan dat goede afspraken met de winkeliers zijn gemaakt en er geen problemen zijn geweest tijdens de werkzaamheden.

Deel 3: Conclusies

3.1 Algemene indruk

Het missieteam heeft een zeer goed beeld kunnen krijgen van de voortgang en status van alle bezochte projecten. Hieraan hebben bijgedragen de hartelijke ontvangst en uitgebreide rondleidingen door de partners (zowel uitvoerders als afnemers) en de open sfeer waarbinnen de gesprekken plaats mochten vinden.

De bezochte projecten worden en zijn allen op indrukwekkende, hoogwaardige manier uitgevoerd. De kwaliteit van materialen en dienstverlening is duidelijk van hoog niveau. Wat opvalt, is dat sommige uitvoerders meer 'hart' voor de projecten te lijken hebben dan anderen. In positieve zin kunnen hier Buiten reikwijdte verzoek worden genoemd, die (soms letterlijk) kosten noch moeite sparen om hun projecten goed draaiend te houden en die duidelijk trots zijn op hun projecten. Tegelijkertijd ligt daar ook een probleem bij de uitvoerders. Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

3.2 Duurzaamheid van ORET-projecten

De duurzaamheid van de ORET-projecten wordt bedreigd door enkele factoren. Allereerst worden projecten in hun uitvoering belemmerd door een instabiele toelevering van elektriciteit en water. Bij het

Buiten reikwijdte verzoek

Matig management is een andere factor die de duurzaamheid van de projecten in gevaar brengt. De

Buiten reikwijdte verzoek

Onderhoud is een andere factor die de duurzaamheid van projecten bedreigt. In Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Uiteindelijk zijn de meeste problemen terug te voeren op een gebrek aan geld, ondanks de (10)(2a) tijdens de beoordeling van de verschillende projecten.

Annex A: Overzicht programma en besprekingen

Delegatie:

(10)(2e)

(10)(2e) Beleidsmedewerker, ministerie van Buitenlandse Zaken)

(10)(2e) ORET.nl)

(10)(2e) ORET.nl).

(10)(2e) ORET.nl)

Maandag 11 juni 2012

09:00 uur: briefing Nederlandse ambassade

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e) EKN)

10:00 uur: bezoek aan projectlocatie Tahal in Kpong (en omgeving)

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e)

Dinsdag 12 juni 2012

(10)(1c)

Woensdag 13 juni 2012

Buiten reikwijdte verzoek

Donderdag 14 juni 2012

Buiten reikwijdte verzoek

Vrijdag 15 juni 2012

Buiten reikwijdte verzoek

11:00 uur: GWCL

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e)

GWCL)

12.00 uur: MoF

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e)

MoF)

14:00 uur: debriefing EKN

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e)

EKN)

(10)(2e)

(10)(2e)

EKN)
EKN)
EKN)
, EKN)

oret.nl

Monitoringmissie Ghana

2 tot en met 7 juni 2013

Inhoudsopgave

Deel 1: Inleiding	3
1.1 Monitoringmissie Ghana	4
1.2 Projecten	4
1.3 Algemene besprekingen	4
Deel 2: Projectbezoeken	8
Buiten reikwijdte verzoek	9
2.1.1 Algemene informatie	9
2.1.2 Voortgang transacties en project	9
2.1.3 Realisatie van de doelstellingen	10
2.1.4 Overige relevante punten	10
Buiten reikwijdte verzoek	11
2.2.1 Algemene informatie	11
2.2.2 Voortgang transactie en project	13
2.2.3 Realisatie van de doelstellingen	14
2.2.4 Overige relevante punten	15
2.3.1 Algemene informatie	16
2.3.2 Voortgang transactie en project	17
2.3.3 Realisatie van de doelstellingen	18
2.3.4 Overige relevante punten	19
Buiten reikwijdte verzoek	20
2.4.2 Voortgang transacties en project	21
2.4.3 Realisatie van de doelstellingen	21
2.4.4 Overige relevante punten	22
2.5 GH/WM07029 ATMA Water Supply System	23
2.5.1 Algemene informatie	23
2.5.2 Voortgang transactie en project	24
2.5.3 Realisatie van de doelstellingen	24
2.5.4 Overige relevante punten	25
Deel 3: Conclusies	26
3.1 Algemene indruk	27
3.2 Duurzaamheid van ORET-projecten	27
Annex A: Overzicht programma en besprekingen	29

Deel 1: Inleiding

1.1 Monitoringmissie Ghana

Als onderdeel van de uitvoering van het ORET-programma, voert ORET jaarlijks meerdere missies uit naar projecten binnen het ORET-programma. De projectbezoeken zijn gericht op het monitoren van de voortgang van de projecten, het op hoofdlijnen identificeren van de realisatie van de gestelde doelen evenals het identificeren van verbetermogelijkheden voor de uitvoeringsorganisatie op het operationele en projectinhoudelijke vlak.

De aanpak tijdens de missies is de voortgang van de projecten te toetsen aan hetgeen is vastgelegd bij de goedkeuring van het project. Hierbij wordt door ORET een controlerende en evaluerende functie uitgevoerd. Daarnaast biedt de missie de gelegenheid om in direct contact te komen met lokale betrokkenen. Dit is vanuit relationeel oogpunt waardevol en het kan een bijdrage leveren aan de voortgang van projecten.

In dit kader vond van 2 tot en met 7 juni 2012 een monitoringmissie naar Ghana plaats. Het missieteam bestond uit de (10)(2e) (Coördinator Contractering & Monitoring, ORET.nl), (10)(2e) (lid monitoringteam ORET.nl) en (10)(2e) (Sectorspecialist, ORET.nl).

De (10)(2e) (Eerste ambassadesecretaris, gezondheid en gender, Nederlandse ambassade (hierna: EKN)) en (10)(2e) (Eerste ambassadesecretaris, water, EKN) hebben het missieteam tijdens een tweetal projectbezoeken begeleid. Bij de voorbereiding en uitvoering van de missie is de ondersteuning van EKN van zeer grote waarde geweest. Het missieteam is de ambassade dan ook zeer erkentelijk voor hun betrokkenheid.

1.2 Projecten

Onderstaande projecten maakten onderdeel uit van de missie.

Project	Plaats	Naam	Aanvrager	Status
GH00031	Heel Ghana	Supply of Modular Steel Truss Bridges	Buiten reikwijdte verzoek	Implementatie
GH00126	Tamale	Rehabilitation of Regional Hospital Tamale		Implementatie
GH00149	Winneba	Winneba District Hospital		Vaststelling
GH/ID07056	Heel Ghana	150 City buses for Ghana		Vaststelling
GH/WM07029	Kpong	ATMA water supply system	Tahal Group B.V.	Implementatie

1.3 Algemene besprekingen

Naast de individuele projectbezoeken, waarbij de voortgang van specifieke projecten centraal stond, zijn enkele besprekingen gevoerd waarin meer in algemene zin over het ORET-programma in Ghana is gesproken. In dat kader hebben gesprekken plaats gevonden met EKN, Ghana Water Company Limited (hierna: GWCL) en het Ministry of Roads and Highways, Department of Feeder Roads (hierna: DFR).

Briefing EKN

Maandag 3 juni 2013

Aanwezigen: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) het ORIO-team bestaande uit (10)(2e) en (10)(2e) van Agentschap NL en
(10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (alle drie ORET.nl)

Tijdens de briefing is het missieprogramma doorgenomen en zijn kort de aandachtspunten bij de projecten toegelicht.

Bezoek aan GWCL

Dinsdag 4 juni 2013

Aanwezigen: (10)(2e) (10)(2e) GWCL, (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) GWCL, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (alle drie ORET.nl)

Tijdens het gesprek met GWCL is de huidige stand van zaken van het ATMA water supply system besproken. Het belangrijkste aandachtspunt betrof de wijzigingen aan de 'project scope' als gevolg van prijsescalaties. In het commerciële contract tussen GWCL en Tahal Group B.V. (hierna: Tahal) is een Price Escalation Formula (hierna: PAF) opgenomen, die Tahal toestaat om onder omstandigheden, in dit geval vertragingen, prijsstijgingen in het contract door te voeren. Omdat vanuit ORET.nl geen extra subsidie beschikbaar kan worden gesteld en omdat GWCL zelf ook geen extra financiën tot haar beschikking heeft, moeten aanpassingen aan het project worden gedaan om het project binnen het bestaande budget tot een goed einde te brengen.

Volgens GWCL zijn, na een wat stroeve start, de onderhandelingen met Tahal over de aanpassingen aan het project in goede harmonie verlopen. Dit kwam mede doordat een aantal aanpassingen een logisch gevolg waren van veranderde omstandigheden. Zo is er nu minder behoefte aan standpijpen (vrijstaande pijpen die dienen ter voorziening van water in afgelegen, meestal landelijke gebieden waar verder geen watervoorzieningen beschikbaar zijn) dan ten tijde van de ORET-aanvraag was voorzien. Dit komt vooral door de toegenomen urbanisatie rondom Accra.

In het oorspronkelijke budget werd uitgegaan van (10)(1c) standpijpen en (10)(1c) huisaansluitingen. De huisaansluitingen zouden (10)(1c) personen van water voorzien (op basis van circa zes personen per aansluiting), de standpijpen zouden (10)(1c) personen van water voorzien (op basis van ca (10)(1c) personen per standpijp). In totaal kwam het oorspronkelijke bereik dus neer op (10)(1c) personen die door dit project van drinkwater zouden worden voorzien.

Een aanzienlijke besparing kan worden gerealiseerd, door (10)(1c) in plaats van (10)(1c) standpijpen aan te leggen. GWCL gaat tegenwoordig in haar berekeningen uit van een maximum van (10)(1c) personen die met één standpijp worden bereikt. Dit is een hoge schatting, maar daarmee niet ondenkbaar. Met (10)(1c) standpijpen worden dus (10)(1c) mensen bereikt. Het bereik van het project wordt daarmee kleiner.

Ter compensatie worden er binnen het project (10)(1c) meer huisaansluitingen geleverd door Tahal. Bovendien zullen de huisaansluitingen zoveel mogelijk in de vorm van zogenoemde 'yard taps' worden aangelegd. Yard taps kunnen meerdere huishoudens bedienen, waardoor per aansluiting niet (10)(1c) maar (10)(1c) tot zelfs (10)(1c) personen worden bediend. Uitgaande van (10)(1c) yard taps worden bij benadering ongeveer (10)(1c) mensen van water voorzien.

Het totaal aantal personen dat met (10)(1c) standpijpen en (10)(1c) huisaansluitingen bereikt wordt bedraagt dus ca. (10)(1c). Dit benadert het aantal personen van (10)(1c) dat oorspronkelijk zou worden bereikt.

De huisaansluitingen zullen door GWCL worden geplaatst en aangesloten op het waterleidingnetwerk dat door Tahal is aangelegd. Oorspronkelijk zouden de huisaansluitingen door Tahal worden aangelegd. Nu GWCL zelf de aansluitingen maakt wordt op de contractprijs bespaard. De oorspronkelijke scope blijft echter behouden, de huisaansluitingen worden immers nog steeds aangelegd. Het materiaal voor de aansluitingen is door Tahal reeds geleverd. De ORET-delegatie heeft benadrukt dat op de aanleg van de huisaansluitingen door ORET.nl nauwlettend zal worden gevolgd. Tijdens het overleg met GWCL is daarom overeengekomen dat ORET.nl elke drie maanden een rapportage over de voortgang toegestuurd krijgt.

Tevens is de ORET-delegatie met GWCL overeengekomen, dat voorafgaande aan het aanleggen van de huisaansluitingen een bewustwordings- en communicatiecampagne wordt gevoerd, om bewoners te informeren over de mogelijkheden voor het aanleggen van een waterleiding naar hun huis.

Als derde heeft de delegatie met GWCL afgesproken, dat GWCL middels een kaart inzicht verschaft in de planning voor de installaties van de huisaansluitingen en het gebied dat bestreken wordt.

GWCL heeft aangegeven informatie over deze drie zaken (planning, regio, bewustwording) op korte termijn aan te leveren bij ORET.nl. Eveneens zullen zij elke drie maanden rapporteren over de voortgang van de aansluitingen. Dit is vanuit ORET.nl aan GWCL bevestigd in een brief d.d. 15 juli 2013.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Debriefing ORET.nl en EKN

Vrijdag 18 februari 2011

Aanwezig: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) het ORIO-team bestaande uit (10)(2e) en (10)(2e) van
Agentschap NL en (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (alle drie ORET.nl)

Tijdens de debriefing zijn kort de projectbezoeken toegelicht en zijn met EKN afspraken gemaakt over de opvolging van de uitkomsten van de projectbezoeken. De delegatie heeft EKN hartelijk bedankt voor de plezierige samenwerking.

Deel 2: Projectbezoeken

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

2.5 GH/WM07029 ATMA Water Supply System

2.5.1 Algemene informatie

Algemene informatie	
Aanvrager	Tahal Group B.V.
Afnemer	GWCL
Grantee	Ministry of Water and Housing
Locatie	South of Kpong, Ghana

Bedragen	
Contractbedrag	€ 41.029.976
ORET-deel	€ 21.338.519
Uitbetaald	€ 6.573.585
Rest financiering	€ 19.691.458

Belangrijke data	
Aanvraag	6 maart 2007
Beschikking	5 oktober 2007
Schenkingsovereenkomst	17 maart 2008
Down payment	24 juli 2008
Laatste betaling	29 juli 2008
Laatste betaaldatum	30 juni 2012

Project	
Achtergrond project	Het Kpong watersysteem dateert uit de jaren '50 en is in de jaren '70 met behulp van de Wereld Bank gerenoveerd door Tahal. Uitgezonderd van de onderhoudswerkzaamheden hebben sindsdien geen investeringen meer plaatsgevonden. Het huidige systeem is zodoende niet meer toereikend en verkeerd bovendien in een slechte staat.
Doelstelling project	Het opwaarderen van het watersysteem in Kpong, ten einde de bevolking van schoon drinkwater te kunnen voorzien.
Beschrijving project	<p>Het project bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rehabilitatiewerkzaamheden; 2. uitbreidingswerkzaamheden. <p>Rehabilitatiewerkzaamheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een van de huidige behandelingsbedrijven zal worden gerehabiliteerd; - de belangrijkste transmissieleiding zal worden vervangen; - reparatie van het bestaande 'Tema Service Reservoir'. <p>Uitbreidingswerkzaamheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieuw behandelingsbedrijf; - constructie van vier betonnen reservoir; - uitbreiding van de distributienetwerken in de dichtst bevolkte gemeenschappen; - installatie van extra huishoudaansluitingen; - installatie van extra standpijpen.

Fase	In uitvoering
Issues	<p>Het project heeft vertraging opgelopen, omdat de Ghanese overheid de belastingvrijstelling niet wilde goedkeuren. De heer Bierkens van EKN in Ghana heeft hierin met succes bemiddeld.</p> <p>In januari 2011 heeft Tahal het 'detailed design' en een lijst met reserveonderdelen aan ORET.nl ter goedkeuring aangeboden. Het 'detailed design' is door ORET.nl beoordeeld als geheel in overeenstemming met de aanvraag en het commerciële contract. De reserveonderdelen voldoen tevens aan de voorwaarden.</p>

2.5.2 Voortgang transactie en project

Het project loopt goed en vordert gestaag. Alle waterreservoirs zijn gereed en de bouw van de waterzuiveringsinstallatie is een eind gevorderd. Daarnaast is men volop bezig met de uitbreiding van het distributienetwerk, waarvan het grootste deel van de benodigde pijpleidingen inmiddels is aangelegd.

Tijdens het bezoek heeft de delegatie een rondleiding gekregen langs twee reservoirs, waaronder het Tema reservoir dat gerenoveerd wordt (na goedkeuring van een wijziging door ORET.nl) en waar 22 lokale arbeiders werkzaam zijn (zie foto linksonder). Tevens is een bezoek gebracht aan de waterzuivering, die naar verwachting eind van het jaar bedrijfsklaar wordt opgeleverd. Aan de bouw van de zuivering werken op dit moment 130 lokale arbeiders (zie foto rechtsonder).

2.5.3 Realisatie van de doelstellingen

Het project is nog niet afgerond en er kan dan ook nog geen definitieve conclusie worden getrokken met betrekking tot de realisatie van de doelstellingen.

Op dit moment is sprake van voorgenomen wijzigingen aan het project, als gevolg van prijsstijgingen die contractueel aan de afnemer worden doorgerekend. In totaal moet ruim € 5 miljoen op de oorspronkelijke contractprijs worden bespaard. ORET.nl is hierover al ruime tijd geïnformeerd en het bezoek is ditmaal gebruikt om tot een geïnformeerd besluit over de wijzigingen te komen.

Een deel van de wijzigingen is een logisch gevolg van de tijd die is verstreken sinds de aanvraag voor de subsidie bij ORET.nl is ingediend. Zo is door toegenomen urbanisatie rondom Accra de behoefte aan standpijpen gedaald en willen steeds meer mensen een huisaansluiting. Een ander voorbeeld is dat het maken van huisaansluitingen niet noodzakelijk door Tahal hoeft te worden gedaan. Gezien de betrekkelijke eenvoud van deze werkzaamheden kan de afnemer de aansluitingen zelf ook maken. Doordat Tahal alleen nog de materialen voor de aansluitingen hoeft te leveren, wordt een besparing gerealiseerd.

Overige besparingen worden op het distributienetwerk gerealiseerd, zonder het oorspronkelijke bereik van het project veel geweld aan te doen. Een deel van de besparingen moeten uit het budget voor contingencies worden betaald.

De prijsstijgingen lijken het project minimaal te beschadigen. ORET.nl heeft op 15 juli 2013 de wijzigingen goedgekeurd op voorwaarde dat GWCL driemaandelijks zal rapporteren op de voortgang van de huisaansluitingen.

2.5.4 Overige relevante punten

De informatie die GWCL nog aan ORET.nl dient te verstrekken, zodat ORET.nl een gefundeerd besluit over de wijzigingen kan nemen bestaat uit het volgende:

- een kaart van het projectgebied, met daarop de standpijpen en de gebieden waar huisaansluitingen moeten worden gerealiseerd;
- een planning van het totaal aan te leggen huisaansluitingen in dit project;
- een voorstel voor een programma van bewustwording, teneinde de bevolking op de hoogte te stellen van de mogelijkheden voor aansluiting op het drinkwaternetwerk.

Deze documenten zijn op 26 juni 2013 bij ORET.nl aangeleverd. GWCL zal per kwartaal een rapportage over de voortgang in de huisaansluitingen aan ORET.nl moeten sturen.

Deel 3: Conclusies

3.1 Algemene indruk

Tijdens de missie heeft de delegatie van ORET.nl een goed beeld gekregen van de diverse projecten. Het is een waardevolle ervaring om van de uitvoering van deze projecten in de praktijk getuige te zijn en de huidige voortgang met de uitvoerders zelf ter plekke te kunnen bespreken.

De delegatie is overal hartelijk ontvangen, de bezoeken waren goed voorbereid door de uitvoerders en ook de ontvangst bij EKN was allerhartelijkst. De delegatie spreekt dan ook graag dankbaarheid hiervoor uit aan alle betrokkenen.

In het algemeen is de delegatie erg tevreden over de projecten en de inzet van de uitvoerders hierin. De aanvragers van ORET.nl investeren vaak veel om een goed resultaat te waarborgen en tonen veel flexibiliteit om projecten in Ghana te laten slagen. Dit is te prijzen, zeker, omdat zaken in de praktijk soms anders uitpakken dan hoe ze oorspronkelijk op de tekentafel zijn bedacht.

Buiten reikwijdte verzoek

Echter, blijkt anderzijds ook dat op sommige projecten nog veel misgaat: afspraken worden niet nagekomen en deadlines niet gehaald.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Dit is een zorg die veelal samenhangt met aandacht voor onderhoud en capaciteitsopbouw, aspecten die vaak in de latere fase van het project steeds meer van belang blijken. Dit zijn lastige aspecten die niet altijd onderdeel zijn van de ORET-projecten en lastig te monitoren zijn op lange termijn, maar wel cruciaal zijn voor een succesvolle overdracht.

3.2 Duurzaamheid van ORET-projecten

Nog niet alle projecten zijn volledig afgerond en daarom is er nog geen definitieve conclusie te trekken over de duurzaamheid van de projecten.

Voor de duurzaamheid van het project zijn twee zaken noodzakelijk. Ten eerste een geslaagde overname van het project door de Ghanese afnemer. Ten tweede de mogelijkheid om het project ongehinderd door externe omstandigheden (bijvoorbeeld water en stroomvoorziening) uit te voeren.

Het eerste punt betreft met name de overdracht van verantwoordelijkheden van de uitvoerder naar de afnemer, dit verloopt vaak in verschillende fases waarbij het management stapsgewijs wordt overgedragen. In de praktijk loopt dit proces vaak stroef. Een belangrijke oorzaak hiervoor is de verschillende visie op onderhoud en management van de verschillende partijen. Onderhoud van de projecten is cruciaal om een lange levensduur te garanderen.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Bij veel projecten komt deze problematiek voort uit de beschikbaarheid van operationele budgetten, de financiële middelen moeten vaak van de overheid komen, danwel het Ghanese Ministerie of Health, danwel het MoF en

(10)(2a)

(10)(2a)

Een ander belangrijke waarneming in deze betreft de opvolging van TA-programma's. Vaak is in deze periode intensief geïnvesteerd in kennis en vaardigheden van betrokken werknemers. Echter, de inzet hiervan moet wel voortdurend gestimuleerd worden, evenals het bijhouden hiervan, hierbij valt te denken aan opfriscursussen. Ook moeten nieuwe kennis en vaardigheden deel worden van de dagelijkse praktijk door regelmatige te controleren op procedures en praktijkuitvoering hiervan kan dit nog verbeterd worden.

Buiten reikwijdte verzoek

Annex A: Overzicht programma en besprekingen

Delegatie ORET.nl:

(10)(2e)

(10)(2e) ORET.nl).

(10)(2e) ORET.nl)

(10)(2e) ORET.nl)

Maandag 3 juni 2013

09:00 uur: briefing EKN

Aanwezig:

Gerard Duijfjes

(10)(2e)

(10)(2e) EKN)

(10)(2e) , handel, pers & cultuur, EKN)
gezondheid en gender, EKN)

(10)(2e) water, EKN)

10:15 uur: bezoek aan projectlocatie Tahal in Kpong (en omgeving)

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e) Tahal)

(10)(2e) Tahal)

(10)(2e) ORET.nl, Tahal)
(GWCL)

Dinsdag 4 juni 2013

09.00 uur bezoek aan GWCL

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e) GWCL)

(10)(2e) GWCL)

(10)(2e) (10)(2e) EKN)

Buiten reikwijdte verzoek

Woensdag 5 juni 2013

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Donderdag 6 juni 2013

Buiten reikwijdte verzoek

Vrijdag 7 juni 2013

14:00 uur: debriefing EKN

Aanwezig:

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

EKN)

(10)(2e)

, EKN)

EKN)

(10)(2e)

EKN)

(10)(2e)

(10)(2e)

Agentschap NL)

(10)(2e)

Agentschap NL)

3 September 2012

Stichting ORET
Prinses Margrietplantsoen 46
2595 BR The Hague
P.O. Box 30715
2500 GS The Hague

Dear Sir,

ORET Project number GH/WM07029

ATMA Rural Water Supply System South of Kpong, Ghana - Price Adjustment

Following our previous correspondence and exchanges, we would like to address to your attention the issue of Price Adjustments.

According to the Commercial Contract signed between GWCL and TAHAL B.V, Clause 70.1 Price Adjustment Factor (PAF), Tahal is entitled for certain predefined price adjustments.

Based on our estimations, that we are currently reassessing, the Price Adjustments is totaling approximately Euro (10)(1e) Million. To our understanding, this should be covered by the Price and Physical Contingencies item in the Project Costing. This can be allocated for that purpose only subject to Oret approval and totaling Euro (10)(1e) Million, out of which Euro (10)(1e) Million is available.

Presuming Oret consent for the usage of the Price and Physical Contingencies to that purpose, this still leave a deficiency of about Euro (10)(1e) Million.

We would like to meet you early in the week starting September 10 in order to present you with our calculation and to discuss possibilities of addressing this deficiency.

We will appreciate your acknowledgement of this letter and propose dates for the suggested meeting/s.

We trust your full cooperation and support of the project so we can jointly continue its implementation and bring it to successful completion.

Sincerely,

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Cc:

(10)(2g)

ATMA RURAL WATER SUPPLY SYSTEM (SOUTH OF KPONG) PROJECT

Minutes of Meeting to finalize scope of budgeting to complete the Works

GWCL and TAHAL ("the Parties") held a meeting at GWCL on December 5, 2012 to discuss the finalization of the scope of budget as well as to address the issue Price Fluctuations to enable completion of the Works. The following were present:

GWCL:

- 1.
  - 2.
  - 3.
  - 4.
- (10)(2e)

TAHAL:

- 1.
  - 2.
  - 3.
  - 4.
- (10)(2e)

The following were discussed and agreed upon:

- The Parties are committed to find ways to conclude the project within the budget.
- TAHAL is targeting to conclude the project, especially the distribution network.
- The full scope of the distribution network as per the Contract will be undertaken ie. approximately 91km of pipelines will be laid.
- The attached table presents the revised final budget of the entire Project with respect to the various component Bills.
- Improvements of Connections in Existing Lines – this represents the additional scope for the (10)(1c) and improvement of pipe-lines for (10)(1c) (ie. item 2.5 in the enclosed table).
- In order to support the future expansion of the distribution network, the design of the distribution system includes provision of an Elevated Water Tank(EWT), BPS and some larger diameters of pipes which were not covered under the original contract. (ie. item 5.1 in the enclosed table).
- Adjustment of the original scope regarding the distribution network relating to the two items below as follows:
  - House connections - the materials for the (10)(1c) House Connections will be supplied in full by Tahal. GWCL will undertake to conclude the actual connections by [December 15, 2013]. 30% of the budgeted amount will become unutilized (Item 5.2 in the enclosed table).
  - Stand-Pipes – As per the current needs and policy of GWCL, the number is being reduced from (10)(1c) units (ie. item 5.3 in the enclosed table).
- Price and Physical Contingencies:
  - Euro (10)(1c) has been earmarked for provision of spare parts. The final detailed list is to be confirmed and approved by the Engineer after consultation with GWCL.
  - The remainder of the Price and Physical Contingencies (ie. Euro (10)(1c)) will be allocated to the Price Fluctuation payments (ie. item 6 in the enclosed table).
- The Parties agreed that Euros (10)(1c) shall be the final total amount covering Price Fluctuations for the entire Works.
- TAHAL has stated that the budget for the new WTP can be reduced to Euros (10)(1c)
- The Parties will jointly approach Oret in order to present the above listed issues and to obtain their consent and approval for the allocation of the various amounts between the component Bills under the Project.

Signed on behalf of GWCL:-	Signed on behalf of TAHAL:-
<div style="border: 1px solid black; width: 280px; height: 40px; margin-left: 40px; text-align: center;">(10)(2e)</div> <div style="border: 1px solid black; width: 140px; height: 20px; margin-left: 40px; text-align: center;">(10)(2e)</div> <div style="border: 1px solid black; width: 190px; height: 20px; margin-left: 40px; text-align: center;">(10)(2e)</div>	<div style="border: 1px solid black; width: 120px; height: 20px; margin-left: 60px; text-align: center;">(10)(2e)</div> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 20px; margin-left: 60px; text-align: center;">(10)(2e)</div> <div style="border: 1px solid black; width: 170px; height: 20px; margin-left: 60px; text-align: center;">(10)(2e)</div>

Dated: 6th December 2012

ATMA SOK - Final Scope of Budgeting

Bill No.	Description	Bill (Budget) x 1,000	Proposal x 1,000			
			Final	Estimation	ETC	Difference
1	General and Preliminaries		(10)(1c)			
2	Transmissions Main					
2.1	(10)(1c)					
2.2						
2.3						
2.4						
2.5	Improvements of Connections in Existing Lines					
3	Ground Level Reservoirs		(10)(1c)			
3.1	(10)(1c)					
3.2						
3.3						
3.4						
4	New WTP					
	Original Amount					
5	Water Distribution Network		(10)(1c)			
5.1	Pipelines					
	(10)(1c)					
5.2	House Connections					
5.3	Stand-pipes					
	Sub-Total for Physical Work		(10)(1c)			
6	Price and Physical Cont.					
	Spare Parts					
	Price Adjustments					
	Total Sources for PAF					
	Price Adjustment					
Total Commercial Contract						

Note: *Figures in thousands, i.e. -53.0 is 53,000.

Is

202/

ORET-	:	<i>GH/WM07029</i>
Period	:	<i>2008 to 2013</i>
Land	:	<i>Ghana Water Company Limited, ATMA</i>
Title of the project	:	<i>ATMA Rural Water Supply System South of Kpong, Ghana</i>
Dutch company	:	:
<i>Report maker</i>	:	(10)(2e)
<i>Tel/fax number</i>	:	:
Local receiver	:	:
<i>Contact</i>	:	(10)(2e)
<i>Tel/fax number</i>	:	:

Within the context of the Oret programme, you are required to submit a petition to determine the grant within six months after successfully completing the transaction (based on the date of the transaction in the contract between the applicant and the client). You are required to submit this petition at Oret.nl. According to article 6.4 of the Oret programme 2006 and article 2a of the official Decision dated, you need to accompany this petition for approval with three documents, namely:

1. A 'Final Certificate of Completion' issued by the client for the covered activities;
2. A report that summarizes the financial accountability, as well as the content of the project for the whole transaction. This report needs to be composed by the applicant.
3. An audit report that is composed by an external auditor that is accepted by Oret.nl

For composing the audit report we kindly refer to the control protocol, which you already received. If you did not receive this control protocol, we kindly ask you to contact us, so that we can send you this. Regarding the final report, we composed this form, that you got right now. At the following pages we ask you some questions regarding the final justification and the transaction. The main purpose of this report is to inform Oret.nl about the results of the project and the transaction, so that Oret.nl can justify that the grant is provided according to the Grant ruling by the Ministry of Foreign Affairs.

This final report needs to be submitted to Oret.nl, PO BOX 30715, 2500 GS Den Haag

The following attached answers are answered truthfully.

Date and Place	:	20 March, 2017
Company	:	Tahal Group B.V.
Name	:	
Signature	:	

(10)(2e)

Final Report Oret

The goal of the Oret programme, is to strengthen the durable economic development and business climate in developing countries in the long term. This takes place by facilitating investments in economic and social infrastructure in those lands, by the Dutch government. Large and small construction projects as well as consultancy projects form the basis for these investments. The Oret-programme lowers the costs for developing the project. The Oret-programme does this by donating money for the purchase of capital goods, services or works. The Oret-programme provides donations from the Dutch government to the government of these development countries, who eventually pass this donations to the clients.

For the definition of a project, we follow the definition, that is used by the OESO: "The smallest complete, physically and technically integrated productive unit, which totally benefits from the proposed investment". A transaction can be self-sustained. In that case, the project is the transaction plus the extent to which this transaction is included in the organization of the client. In many cases the transaction is part of a combination of activities, supplies by the client and own activities of the client. In this case, the project is the bigger picture.

Dutch exporters, and in some cases foreign exporters, can qualify for the Oret-project and transactions grant. These exporters qualify for this grant if they meet some important criteria:

- The project and the transaction must not be commercially feasible or fundable;
- The project must have sufficiently development relevancy;
- The client needs to be capable in every aspect to guarantee a durable management for the project on the long term;
- The applicant (and eventual partners of the applicant) need to be capable in every aspect to successfully complete the transaction;
- The transaction needs to have a causal relationship to the Dutch export;
- The price/quality ratio needs to be conform the market;
- Any tenderprocedures need to be in line with the requirements of the OESO.

Your application meets all of these requirements. Therefore, the Dutch government awarded the government of the regarding development country a grant. Now, the project is completed and you are in the possession of a signed final certificate which is given to you by the client ('Certificate of Completion' or 'Final Acceptance Certificate') and which covers the executed activities. The purpose of this final report is to determine to which extent the stated goals are reached, due to the criteria mentioned above. A grant award counts as an advance. After completing the project, Oret.nl will determine, on basis of the final report, to which extent de grant is awarded legitimate.

To determine to what extent the goals have been met, you need to submit:

1. A summary and clear description of the project and the transaction.
2. A financial report of the project and the transaction.
3. Using an overview of the entry "unforeseen" (when applicable) is needed for declaring the Grant.

1. Summary project

In this part of the report you should sketch a general picture, on the basis of the questions, of the project and the transaction, any problems, the meaning of the project and any points of improvement. In this part it is about the development relevancy of the project, the goals that are set, the impact of the project for the local economy and the employment rate on the long term. Besides, on the basis of the answers of these questions, ORET.nl should be able to sketch a picture for the progress of the project. In this case, you could think about the relation with the client and the local authorities, lessons learned, new developments and chances and any other approach for comparable project in the future.

General

The answers provided on these questions need to sketch a general picture of the project. It is about problems that are faced in the concerning development country, the goals of the project and solutions that the project has provided.

- Could you describe in general terms what the direct goal is of the project?
- Could you indicate to which extent the goals are achieved?
- Could you indicate which cause or problem directly led to this project?
- Could you describe which problems/issues are solved by this project?
- Could you describe to which extent this project is completed within the set period or to which extent the project suffered from delays. In case of delays, could you please indicate how this delays occurred?

The objective of the project were to provide accessible water to households in the ATMA South of Kopong Area through establishing water facilities and systems to the Ghana water utility _ Ghana Water Company Limited ("GWCL")

The goal eventually fully achieved after the water treatment plant was completed, transmission lines were laid, distribution lines were implemented and house connection were implemented by the utility alongside providing stand-pipes to few of the communities.

The main issue that was is how to implement the house connection when the utility was not ready for such portion of the project, nor some of the population. The issue was addressed through reallocation of responsibility – The exporter provided the materials with full guidance and support to the utility, in order to complete the connections upon its and the population readiness.

The project suffered from few delays, most of them were because of the customer delay in design and allocation the location of the main component of the project – the water treatment plant and the reservoir. This triggered the extension of the implementation period. Once this was completed, the main parts of the project were expedited and completed. Further delay was by the customer delay in the implementation of its later allocated responsibility to do the installation of the house connections based on the materials that were provided by the exporter. An implementation program was agreed, including with Oret, but it was not met and further delay were occurred. Eventually the client reported completion of this component of the Project.

ORET-donations need to facilitate investments in the infrastructure in developing countries, and also deliver a positive contribution to a durable economic development and the business climate. The following questions concern the financial-economic effects of the project, the technical durability, environmental effects and the social effects.

- Could you please indicate what the economic benefits are, which are a direct result of the project and ended up in the receiving country? You could think of the contribution of this project to the local economy and any additional government revenue.
- Could you please indicate if, or to which extent the client is able to deliver and maintain the goods, works or services? Does the client provide training for the local staff?
- At each ORET-application, you need to clarify the environmental policy that the client has for the project. Could you please indicate what the results are of the environmental policy of your project.
- Could you please indicate what the social effects are of the project in the regarding region or the regarding country? You could think of stimulation of the employment rate, workers conditions, child labor and reducing the accidents at work

The local economic benefit are in few aspects q levels:

- *Most of our direct employees were locals, not ex-pat.*
- *Most of the subcontractors were local sub-contractor, which gained directly from the work assigned to them and from the knowhow by working with foreign company in large-scale project.*
- *The water utility and the population received sustainable water systems, delivering fresh drinking water to houses that before the project had no close easy access to fresh water.*
- *Many of the sourcing and supplies to the project were from local manufactures.*
- *The indirect employment generated in supporting businesses to the project benefited from additional work and business, that without the project would haven't be initiated.*

The client receive a long thorough support and training, at the corporate level and that the employees level, which will enable them to maintain and operate the project, and it various components for long period, continuing the project meeting its long term goals.

The environment policy of the client to the project was based on the local and international standards for erection of maintaining the facilities. This is mainly with respect to the water treatment plant, which is as for other water treatment plant facilities that the client it operating.

The social benefits are mainly, but not only, the fresh accessible drinking water to about (10)(1c) households, which have not benefited from it before the project. This will improve sanity; reduce allocation of household resources for bringing low-level water from remote locations, and reallocating them to other productive with better added value for the benefit of the individuals, the families and the community. The improvement in the wellbeing of the population will improve their satisfaction and the social restless will increase or vanish.

The transaction

The answers provided on these questions need to sketch a general picture of the transaction. In this part it's about the goods and/or services that are contractually agreed with the client.

- Could you provide an overview of the supplies and services, that are contractually agreed with the client? This overview needs to include the transaction price (per product or service and total), that is contractually agreed with the client. You can include this as an attachment.
- Could you indicate if all supplies and services are delivered?
- Could you give an overview of any changes in numbers, specifications or origin of the supplies and services? If changes occurred, could you give the reason for this change?
- Could you please include an overview (as an attachment) of the total, actual transaction price. This overview needs to be equal to the overview of the transaction price that is or will be checked by the auditor.